

شخصیت آیت‌الله قاضی حقاً در بین بزرگان کم‌نظیر است

رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای ستاد برگزاری کنگره آیت‌الله قاضی شخصیت ایشان را در میان بزرگان کم‌نظیر خواندند و تأکید کردند که مرحوم آیت‌الله قاضی یکی از حسنات دهر است.

پیام مقام معظم رهبری به کنگره آیت‌الله سیدعلی آقا قاضی:

شخصیت آیت‌الله قاضی حقاً در بین بزرگان کم‌نظیر است

رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای ستاد برگزاری کنگره آیت‌الله قاضی شخصیت ایشان را در میان بزرگان کم‌نظیر خواندند و تأکید کردند که مرحوم آیت‌الله قاضی یکی از حسنات دهر است.

به گزارش خبرگزاری فارس از تبریز، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدی گلپایگانی مسئول دفتر رهبر معظم انقلاب اسلامی در کنگره آیت‌الله سیدعلی آقا قاضی با اشاره به بیانات گذشته رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اعضای ستاد برگزاری این کنگره، بخشی از فرمایشات حضرت آیت‌الله خامنه‌آی را قرائت کرد. در این فرمایشات آمده است:

بسم الله الرحمن الرحيم

کار بسیار شایسته‌ای است؛ تجلیل از مرحوم آقای حاج میرزا علی آقای قاضی، ان شاء الله یکی از کارهای بسیار مفید و بزرگ است. مرحوم آقای قاضی -میرزا علی آقای قاضی- یکی از حسنات دهر است، یعنی واقعاً شخصیت برجسته علمی و عملی مرحوم آقای قاضی، حالا اگر نگوییم بی‌نظیر، حقاً در بین بزرگان کم‌نظیر است.

خب، ایشان علاوه بر مقامات معنوی و عرفانی خودشان، شاگردان زیادی را هم تربیت کردند که این خیلی باارزش است؛ شخصیت‌های بزرگی که ما بعضی از این‌ها را ملاقات کردیم، زیارت کردیم، مرحوم آقای طباطبایی، مرحوم آقای سید محمد حسن الهی، اخوی ایشان، مرحوم آقای آ میرزا ابراهیم شریفی - که داماد مرحوم آقای قاضی در زابل بودند و جزو شاگردان برجسته آقای قاضی بودند، مرحوم آقای حاج شیخ عباس قوچانی و در این اواخر هم مرحوم آقای بهجت؛ بزرگان دیگری هم بودند، مثل مرحوم آقای حاج شیخ محمد تقی آملی، مرحوم آقای حاج شیخ علی محمد بروجرودی و شخصیت‌های متعدد دیگر.

مهم‌ترین مسئله در این باب، این است که ما در بین سلسله علمی، فقهی و حکمی خودمان در حوزه‌های علمیه -در این صراط مستقیم- یک گذرگاه و جریان خاص‌الخاص داریم که می‌تواند برای همه الگو باشد، هم برای علما الگو باشد - علمای بزرگ و کوچک - هم برای آحاد مردم و هم برای جوان‌ها، می‌توانند واقعاً الگو باشند.

این‌ها کسانی هستند که به پابندی به ظواهر اکتفاء نکردند، در طریق معرفت، سلوک و توحید تلاش کردند. مجاهدت کردند، کار کردند و به مقامات عالی‌ه رسیدند.

و مهم این است که این حرکت عظیم سلوکی و ریاضتی را نه با طرق من در آوردی و تحلیلی - مثل بعضی از سلسله‌ها و دکان‌های تصوف و عرفان و مانند این‌ها - بلکه صرفاً از طریق شرع مقدس آن هم با خبرویت بالا به دست آوردند.

همین سلسله مرحوم آقای قاضی -مجموعه این بزرگواران که از مرحوم حاج سیدعلی شوشتری آغاز می‌شود - همه شان مجتهدان تراز اول بودند. یعنی مرحوم سید علی شوشتری که شاگرد شیخ بود و استاد اخلاقی و سلوکی شیخ بود - در فقه و اصول شاگرد شیخ بود، در سلوک و اخلاق استاد شیخ بود و شیخ می‌آمد از ایشان استفاده می‌کرد - بعد از فوت مرحوم شیخ که یک مدت خیلی کوتاهی هم (ایشان بعد از شیخ) زنده بودند، درس شیخ را از همان جایی که بود شروع کردند، شاگردانی که در درس مرحوم حاج سید علی شوشتری شرکت کردند، می‌گفتند ما فرقی ندیدیم بین شیخ و بین او؛ یعنی مقام او از لحاظ علمی و فقهی در این مرحله است.

شاگرد برجسته ایشان، مرحوم آخوند ملاحسینقلی همدانی است که از لحاظ عرفانی و معنوی و سلوکی حقیقتاً در عرش است، یعنی عظمت مقام مرحوم آخوند ملاحسینقلی همدانی قابل توصیف نیست؛ ایشان از لحاظ ملایی و علمی - که ایشان جزو شاگردان شیخ بودند - جزو شاگردان درجه یک شیخ در علم فقه و اصول بودند؛ ولی معنای سلوکی، عرفانی و توحیدی بر زندگی ایشان غلبه کرد، چون در این طریق مشی می‌کرد.

شاگردان ایشان - که اساتید مرحوم آقای قاضی باشند - مثل مرحوم حاج سید احمد کربلایی، مرحوم حاج شیخ محمد بهاری و افرادی از این قبیل، اینها همه افرادی بودند که از لحاظ فقهی در رتبه بالا بودند؛ یعنی مرحوم حاج سید احمد کربلایی جوری بود که مرحوم میرزا محمدتقی شیرازی احتیاطات خودش را به ایشان مراجعه می کرد و قطعا [ایشان] در معرض مرجعیت بود؛ اما خود ایشان امتناع کردند - گله کردند که چرا احتیاطات را به من مراجعه می کنید، اجتناب کردند - و در همین عالم معنویت بودند. مرحوم جد ما - مرحوم آقای آسید هاشم نجف آبادی - دیده بود، درک کرده بود مرحوم آسید احمد را؛ می گفت ما وقتی سحر یا شب می رفتیم طرف سهله یا از سهله برمی گشتیم، صدای گریه این مرد - آسید احمد - از داخل خانه اش که سر راه بود شنیده می شد. اینها یک حالات اینجوری داشتند.

خب، مرحوم آقای قاضی هم شاگرد اینها است. ایشان البته هم شاگرد پدرشان مرحوم آقای آسید حسین هستند، هم - بعد که می آیند نجف - شاگرد مرحوم آسید احمد بودند، ده سال یا دوازده سال هم شاگرد مرحوم سید مرتضای کشمیری بودند؛ البته در این کتابی که آقا زاده مرحوم آقای قاضی - مرحوم آسید محمد حسن - نوشتند می گویند ایشان پیش مرحوم آسید مرتضای کشمیری تلمذ نمی کرده، از مصاحبت او استفاده می کرده، لکن در همان کتاب یا در نوشته های مرحوم آقای آسید محمد حسن طهرانی دیدم - یادم نیست الان کجا خواندم - مرحوم آقای قاضی می گوید من نماز خواندن را از آسید مرتضای کشمیری یاد گرفتم.

شما ببینید معانی این کلمات چقدر عمیق است. ماها هم نماز می خوانیم و خیال هم می کنیم که نماز خوب می خوانیم. این مرد عارف بزرگی که سال ها پیش پدرش در تبریز تربیت شده بود و پیش رفته بود، وقتی می آید نجف و 10 سال پیش مرحوم آسید مرتضای کشمیری می ماند، می گوید من نماز خواندن را از او یاد گرفتم.

آن وقت شاگردهای مرحوم آقای حاج میرزا علی آقای قاضی نقل می کنند که ایشان با همه (گرفتاری) - خیلی گرفتار بوده در زندگی، عائله سنگین، فقر و مشکلات - وقتی وارد نماز می شد، از همه دنیا غافل می شد؛ یعنی آنچنان غرق در ذکر، خشوع و توسل در حال نماز بود که از همه عالم فارغ می شد.

خب، این یک گذرگاه فوق العاده ای است؛ گذرگاه خاص الخاص است. برای ماها از این جهت حجت است که ما بفهمیم این هم هست؛ این مقامات، این حرکت، این سلوک، این خلوص در راه خدا است.

هیچ اهل بروز مکاشفات و مانند اینها هم نبودند؛ خب خیلی چیزها از آنها نقل شده - نقلیات موثق که در مورد عجایب زندگی مرحوم آقای قاضی که به نظر ماها عجایب است نقل شده، یکی دو تا نیست؛ موثق هم هست، آدم یقین پیدا می کند از صحت طرقی که دارد - لکن اصلا اینها در زندگی این بزرگوارها اهمیتی ندارد، نقشی ندارد. خود ایشان هم به شاگردهایشان می گفتند؛ می گفتند اگر چنانچه یک حالت مکاشفه ای برایتان دست داد اعتنا نکنید، کارتان را بکنید، ذکرتان را بگوئید، آن حالت خشوع را حفظ بکنید؛ یعنی مقامات اینها این است. بالاخره خیلی مهم است که شخصیت های این جوری احیا بشوند، شناخته بشوند، معرفی بشوند؛ منتهی در معرفی اینها از آدم های خبره استفاده کنید، یعنی کسانی بیایند درباره اینها حرف بزنند که بتوانند مقامات اینها را - لاقلاً در لفظ، در زبان - برای ماها بیان کنند که ما یک استفاده ای ببریم، بهره ای ببریم؛ والا صرف (بیان) مقامات علمی و فقهی - که در حد اعلی اینها داشتند - کافی نیست برای معرفی امثال شخصیتی مثل مرحوم آقای حاج میرزا علی آقای قاضی.

خب، ایشان عمر طولانی هم الحمدلله داشتند و توفیقات زیادی هم داشتند، شاگردهای زیادی هم تربیت کردند، از لحاظ معانی سلوک و عرفان و مانند اینها هم از افرادی است که عرض کردم حداقل این است که بگوییم کم نظیر (است)، یعنی واقعا شخصیت ایشان برجسته است.

در این کتابی که آقا زاده ایشان - مرحوم آقای آسید محمد حسن - نوشتند که من چند سال پیش دستم رسید و مکرر نگاه کردم، چند تا نامه از ایشان هست (ولی) در این کتاب جوری حاشیه زده شده که آدم نمی فهمد کدام قسمت جزو متن است کدام قسمت جزو حاشیه است.

اگر بتوانید متن این نوشته ها را که حتماً در اختیار بقیه بازماندگان آن مرحومان است به دست بیاورید - چهار پنج نامه است که یکی به احتمال قوی خطاب به آقای طباطبایی است، البته عنوان ندارد اما آدم از متنش حدس میزند که خطاب به آقای طباطبایی است؛ یکی اش احتمالاً خطاب به آقای آسید محمد حسن الهی است؛ یکی دو نامه خطاب به مرحوم آشیخ ابراهیم شریفی زابلی است که داماد ایشان بوده است؛ یکی خطاب به عموم شاگردانش است به مناسبت حلول ماه رجب یا حلول ماه ذیقعه که می گویند ماه حرام آغاز شد و درباره اهمیت ماه های حرام چیزهایی آنجا می نویسند و شاید بعضی هم خطاب به دیگرها - و اگر خود این نامه ها را جداگانه منتشر کنید، به نظر من یک یادگار خیلی خوبی است. به هر حال از آقایان متشکر هستیم و امیدواریم ان شاء الله کار به بهترین وجهی پیش برود.

کنگره بزرگداشت مقام شامخ آیت‌الله حاج سیدعلی آقا قاضی طباطبایی 15 و 16 آبان‌ماه در تالار وحدت دانشگاه تبریز برگزار می‌شود.